

Schets 6 – De barmhartige Samaritaan

Jeremia 38

Benodigheden voor deze bijeenkomst

- Voor elke jongere een Bijbel en een Handreiking.
- Een leidingdeel voor jezelf als leidinggevende.
- Materiaal om een schilderij of gedicht te maken bij vraag 4.
- Apparatuur om het filmpje over barmhartigheid te bekijken op abcvanhetgeloof.nl.

Opening

- Te lezen Bijbelgedeelte:
 - ✓ Jeremia 38
- Tweede suggestie:
 - ✓ Lukas 10:25-32
- Suggesties om te zingen:
 - ✓ Psalm 40:1 en 2
 - ✓ Psalm 103:2, 4, 5 en 9
 - ✓ Wees ook jij een discipel
 - ✓ Eens was ik een vreemd'ling
 - ✓ Hij kwam bij ons, heel gewoon
- Dankpunten:
 - ✓ Dat er in Christus ontkoming is aan het rechtvaardig oordeel van God.
 - ✓ Voor barmhartigheid die mensen in deze wereld betonen.
- Gebedspunten:
 - ✓ Voor geloof, hoop en liefde in onze levens.
 - ✓ Dat we als gemeente een zoutend zout en een lichtend licht zijn in deze wereld.

Doelstelling

De jongeren kunnen aan het eind van de bijeenkomst de volgende twee kernvragen beantwoorden:

1. Hoe kun je ontkomen aan het rechtvaardig oordeel van God?
2. Wat is barmhartigheid en hoe kun je het in de praktijk brengen?

Alternatieve startopdracht

Geen

Achtergrondinformatie bij 1 Petrus 1:1-12

Vers 1-6

Ondanks zijn gevangenschap blijft Jeremia op het binnenplein van de wacht (zie 32:1-2) profeteren. Zijn boodschap blijft dezelfde. In de naam van God beveelt Jeremia steeds de stad

over te geven. Ze zullen op die manier wel alles verliezen, maar het leven behouden. Als ze echter in de stad zullen blijven, zullen ze getroffen worden door het zwaard, de honger of de pest. Want het is zeker dat de stad door de koning van Babel zal worden ingenomen.

Er zijn belangrijke raadslieden van de koning, vorsten, wellicht bevelhebbers over het leger, die vinden dat de boodschap van Jeremia de soldaten en de inwoners van de stad maar ontmoedigt. Jeremia is alleen maar uit op het onheil van de stad. Nu moet het maar eens afgelopen zijn met hem. Hun advies aan koning Zedekia is dan ook: laat deze man gedood worden. De koning gedraagt zich hier in het geheel niet als koning. Zonder enige blijk van verantwoordelijkheid geeft hij Jeremia over in hun handen. Ze doden Jeremia niet meteen, maar laten hem met touwen zakken in een put. Dit is een waterreservoir uitgehouwen uit de rotsen. Zulke putten hebben een smalle opening maar lopen naar beneden breed uit. Ontsnappen was door de vorm en de modder onderin praktisch onmogelijk. Denk ook aan Genesis 37:20. In die modder zakt Jeremia weg, een langzame dood tegemoet.

Ongetwijfeld zal Jeremia gedacht hebben aan de woorden van de Heere bij zijn roeping, Jer. 1. De strijd en tegenstand was hem toegezegd, maar de Heere had beloofd hem te zullen helpen en redden.

Vers 7-13

En die redding komt! De Heere gebruikt hiervoor een slaaf, Ebed-Melech (dit betekent letterlijk: dienaar van de koning). Hij is afkomstig uit Nubië (het tegenwoordige Noord-Sudan) en zal niet vrijwillig in dienst zijn gekomen bij koning Zedekia. Maar juist deze vreemdeling komt voor Jeremia op. Hij toont meer karakter dan de zwakke koning.

De koning zit in de Benjaminpoort – om recht te spreken nota bene! – als Ebed-Melech hoort wat Jeremia is aangedaan. Onmiddellijk spreekt hij de koning aan. Hij noemt het slecht handelen, onrechtvaardig. Waarom zou je bovendien iemand zo'n vreselijk dood laten sterven als er toch geen brood meer te krijgen is in de stad en iedereen binnenkort van de honger zal omkomen?

De koning geeft Ebed-Melech de vrije hand. Hij krijgt 30 man tot zijn beschikking om Jeremia te bevrijden. Uit de manier waarop Ebed-Melech dit aanpakt, blijkt zijn zorg voor Jeremia. Hij zorgt touwen en ook voor lompen en versleten kleren, zodat Jeremia zichzelf bij het uit de put trekken niet zal snijden aan de touwen. Daarom bevrijdt hij Jeremia uit de punt. Jeremia verblijft vervolgens opnieuw als gevangene op het binnenplein. Hier blijft hij tot Jeruzalem ingenomen wordt (v.28).

In Jer.39:15-18 lezen we van een belofte voor Ebed-Melech. Uit de zorg die hij aan de knecht van de Heere betoond heeft, blijkt zijn liefde voor de Heere. Ebed-Melech stelt zijn vertrouwen op de God van Israël. Jeremia mag hem aanzeggen dat Ebed-Melech zijn leven zal behouden omdat hij op de Heere heeft vertrouwd.

Vers 14-28

Koning Zedekia laat Jeremia halen om van hem te horen wat het woord van de Heere is. Dit was eerder gebeurd (zie Jer.37:17) en het vindt opnieuw in het geheim plaats. De koning zegt dat Jeremia niets voor hem mag verbergen. Alsof Jeremia dat ooit gedaan heeft! Terecht stelt Jeremia de vraag of de koning het echte antwoord wel wil horen, en of hij – als de bringer van dat nieuws – niet opnieuw gestraft wordt voor zijn boodschap. U luistert toch niet, voegt hij er nog aan toe.

Maar de koning belooft Jeremia met een eed dat hij hem niet zal doden of overgeven aan de mannen die hem willen ombrengen. Dan spreekt Jeremia opnieuw Gods woord tot de koning.

De boodschap blijft zoals die steeds was: geef u over aan de koning van Babel en u zult in leven blijven. Ook zal de stad dan worden gespaard. Maar als u niet gehoorzaamt, dan zal de stad met vuur verbrand worden en ook u zult niet ontkomen. Zie voor deze boodschap ook 21:1-10, 27:1-15, 32:1-5 en 38:1-5.

De koning kent een nieuwe angst: als ik me overgeef in de hand van de koning van Babel, zal ik dan niet in handen van de overgelopen Judeeërs vallen? Maar Jeremia mag hem namens de Heere zeggen dat dit niet zal gebeuren. Als de koning luistert naar de Heere, zal het hem goed gaan.

Tegelijk verkondigt Jeremia ook de keerzijde. De Heere heeft hem laten zien wat er gebeurt als de koning zich niet overgeeft. Zijn vrouwen en kinderen worden weggevoerd. Ook zelf zal hij niet ontkomen. En de stad zal in vlammen opgaan. De woorden van v.22 die over wegzinkende voeten in de modder spreken, laten zien dat de koning er net zo aan toe is als Jeremia in die kuil.

Niemand mag weten wat Jeremia tegen de koning gezegd heeft. De koning legt hem een leugen in de mond om maar te voorkomen dat de inhoud van deze ontmoeting bekend wordt. Weer zie je dat de koning niet boven de situatie staat. Hij probeert zijn hoofd boven water te houden, maar dat kan alleen goed gaan als hij luistert naar het woord van God. En inderdaad doen de hovelingen navraag bij Jeremia. Als ze zijn antwoord horen, laten ze hem vervolgens ook met rust. In hechtenis wacht Jeremia de inname van de stad af. Wat zal het voor hem moeilijk en verdrietig zijn geweest om te merken dat er niet naar Gods woord geluisterd werd!

De brug naar jongeren

De vraag 'wie ben jij voor een ander?' kun je dichtbij brengen voor jongeren. Zeker als je het omdraait: hoe wil je dat die ander er voor jou is? Probeer ze zich te laten verplaatsen in de situatie van Jeremia en Ebed-Melech. Wat zouden zij gedaan hebben?

Antwoorden op de vragen en suggesties voor gesprek

Startopdracht

We gaan ervan uit dat de jongeren de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan kennen. Als het minder bekend is, kun je deze verzen eerst met elkaar lezen. Of je vertelt als inleiding de gelijkenis.

1.
 - a. In de tijd van koning Zedekia, net voor de inname van Jeruzalem en de ballingschap.
 - b. Ook de barmhartige Samaritaan is een buitenlander, net als Ebed-Melech. Je zou van hen geen hulp verwachten. De mensen die hulp zouden moeten bieden, doen het niet.
 - c. Dat het volk zich moet overgeven aan de Babyloniërs. Dan zullen ze in leven blijven. Men wil deze boodschap niet horen. Volgens de leiders van het volk ontmoedigt Jeremia het volk met zijn boodschap.
 - d. Ook de koning luisterde niet. Toen de Babyloniërs kwamen, vluchtte hij voor zijn leven.
2.
 - a. De duivel is er altijd op uit om het werk van God kapot te maken. Je leest in de Bijbel steeds weer dat hij Gods Woord verdraait en verkeerd weergeeft.
 - b. Denk aan de zondeval of aan de verzoeking in de woestijn.
 - c. Persoonlijk.
 - d. De Heere Jezus laat dit ons heel duidelijk zien bij de verzoeking. Steeds verslaat hij de duivel met Gods Woord. 'Er staat geschreven...'

3.
 - a. Ze hebben God verlaten en de afgoden gediend. God zal hen in ballingschap laten gaan. Jeruzalem zal worden verwoest.
 - b. Er zijn heel veel waarschuwingen aan deze straf vooraf gegaan. Steeds weer riepen de profeten op tot inkeer en terugkeer tot de Heere.
 - c. God maakt Zijn Woord waar, dat geldt voor Zijn beloften én voor Zijn oordeel. God is recht, Hij doet recht.
 - d. Wij verdienen allemaal het oordeel van God over de zonde.
 - e. Er is een mogelijkheid om aan de straf te ontkomen, en dat is door het geloof in Jezus Christus. Hij heeft de straf gedragen voor al Zijn kinderen. Geloof in Jezus en ontvang genade en vergeving!
4. Laat de jongeren zelf groepjes maken en kiezen welke manier het best bij hen past.
5.
 - a. Hij heeft op God vertrouwd. Zijn daad komt voort uit het gehoorzaam dienen van de Heere.
 - b. Hij zal gered worden en in leven blijven als de Babyloniërs komen.
 - c. Eigen antwoord.
 - d. Ook christenen zijn en blijven zondaren. Helaas gaat er veel te vaak een verkeerd getuigenis uit van de kerk. Het moet ons gebed zijn dat we als gemeente en persoonlijk een lichtend licht en een zoutend zout in de wereld zijn. Het is goed om in deze casus te wijzen op de God van de christenen: Hij verandert niet en om Hem gaat het uiteindelijk!
6.
 - a. Persoonlijk.
 - b. Barmhartigheid betekent dat de Heere Zich ontfermt over zondaars. Het Evangelie roept ons op om barmhartig te zijn, zoals ook God barmhartig is.
 - c. -